

D'Olé a Terra, el joc dels disbarats

La seu de la Fundació Catalana per a la Recerca, a Barcelona.

Aquesta institució va apadrinar la creació del primer cercador d'Internet en castellà.

A finals de 1996, el director general de la Fundació Catalana per la Recerca (FCR, dependent de la Generalitat de Catalunya), Josep A. Plana, desactiva a contrarcor l'interruptor d'un ordinador. Era la màquina que contenia els arxius d'informació que permetien el funcionament d'Olé!, un cercador de continguts en castellà d'Internet, el mateix que, un cop adquirit i assimilat per Telefónica, ha estat utilitzat com a base del seu propi cercador, Terra, que ha esvalotat el mercat borsari.

L'ordre de la desconexió de l'ordinador de la FCR va partir de qui llavors era president de la institució i conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, Macià Alavedra. L'objectiu d'aquella decisió era tallar de soca-rel les crítiques que el Govern català va rebre al Parlament de Catalunya, el més d'oc-

tubre de 1996, en un debat molt polèmic entre l'oposició i el conseller de la Presidència Xavier Trias.

Segons fonts de la FCR i de la Generalitat, el que va generar aquella decisió van ser les dures crítiques de l'oposició, especialment les de Jordi Portabella (llavors diputat d'ERC i avui tinent d'alcalde de Barcelona), pel fet que una institució dependent de la Generalitat destinés recursos al desenvolupament d'un cercador de continguts en castellà, que exclouia el català, i amb un nom com Olé!, de clara referència espanyola.

Josep A. Plana ha reconegut que el cercador es va fer en castellà per tal de difondre'n els continguts més enllà dels Països Catalans. Un objectiu que, al seu parer, un cercador en català exclusivament no hauria pogut assolir. Pel que fa al nom, la Fun-

L'espectacular entrada dels valors de Terra, el cercador d'Internet de Telefónica al mercat borsari, ha aixecat la llebre de la gestió d'Olé!, un projecte que per problemes polítics i probablement per falta de previsió, s'allunyà de la Generalitat de Catalunya i ha engruixit les arques de Telefónica.

dació va considerar que Olé! era una expressió que, com Yahoo (un dels cercadors més populars d'Internet), podia ser coneguda pràcticament a tot el món.

Però segons alguns professionals del sector, aquest excés de zel de la FCR contrasta amb l'actitud de Telefónica, una empresa privatitzada pel govern del PP, per tant lliure de qualsevol voluntat catalanitzadora, que no ha tingut cap inconvenient a crear un cercador anomenat Terra, una paraula comprensible en totes les llengües llatines, amb un èxit comercial inqüestionable. Pel que fa a l'idioma, denuncien que era obligatori l'ús exclusiu del castellà per a poder insertar qualsevol informació al cercador, per tant, poc s'afavoria la difusió del català a la xarxa.

D'Olé a Terra. Amb aquella acció sumaríssima, el govern de la

Generalitat de Catalunya donava per tancada la polèmica amb la voluntat que un tema com aquell no desgastés políticament l'executiu.

Ara, tres anys després, són molts els qui lamenten la decisió que va desvincular la FCR d'aquell projecte, que potser el govern de la Generalitat no va valorar prou. També és cert que Olé! no és Terra i que, per tant, aquella decisió no es pot vincular directament amb el *boom* especulatiu de l'entrada en borsa del cercador de Telefónica.

Com s'explica a bastament en el reportatge "Telefónica... Olé!" (EL TEMPS, núm. 805), Telefónica va comprar Olé! el mes de març de 1999, llavors, ja en mans de Josep Vallès, Josep Gaspa, Jordi Duran, Thierry Kern i Martín Velasco, conseller de Telefónica, els principals beneficiats d'aquest pocés.

Però com s'ho va fer Josep Vallès, un comercial de Cinet—empresa creada per la FCR proveïdora d'Internet—per a quedar-se amb un projecte com Olé!? Aquesta és potser la part menys clara. O potser és la mateixa simplicitat del procés el que genera suspicacions.

Josep Vallès estava vinculat a Cinet, en tasques comercials, quan va proposar a la Fundació la creació d'un portal d'Internet, un cercador, per a continguts en castellà. Segons ha argumentat el mateix Vallès en declaracions a la premsa, un dels objectius principals era trencar l'hegemonia de l'anglès a Internet. La idea va ser acceptada per la FCR, que amb els tractes establerts amb Vallès obtenia els drets d'explotació, tot i que la propietat intel·lectual de la idea es quedava en mans d'aquell comercial.

D'aquesta manera, segons fonts de la FCR, quan el govern català, de la mà del llavors conseller d'Economia i president de la Fundació, Macià Alavedra, decideix atendre les crítiques de l'oposició i tallar el projecte, la institució perd tot els drets sobre Olé! a canvi de res. És a partir de llavors que Vallès, amb els seus

Quan Alavedra talla el projecte, per les crítiques de l'oposició, la FCR perd tots els drets sobre Olé! a canvi de res.

socs, registren el nom d'"Ordenamientos de Links Especializados (OLE)" i comencen a bellugar-se per oferir el projecte al millor postor.

Però tal com el mateix Vallès ha reconegut, les disputes polítiques no van ser l'únic motiu per a la seva sortida de Cinet i de la Fundació. Aquell debat sobre els continguts i la decisió política d'aturar el projecte, per por del desgast polític, van ser un pretext perquè ell i els seus socis optessin per establir-se pel seu compte, al marge de Cinet i de la Fundació.

Un pastís que passa per davant. A partir d'aquí comença la història de les xifres multimilionàries de compra i venda, les

absorcions per part de Telefónica en el projecte Terra i l'espectacular operació de màrqueting especulatiu. Una història que ha generat uns beneficis multimilionaris que han esquitxat pràcticament tots els implicats, tret de la FCR. Potser per aquest motiu el govern de la Generalitat ha tractat de buscar algun consol. És el cas del conseller de la Presidència en funcions, Xavier Trias, que en una taula rodona de l'OCUC (Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya) va dir que la Generalitat havia aconseguit entre 200 i 300 milions per la venda d'Olé! a Telefónica. Una xifra que coincideix amb la que algunes fonts del sector atribueixen al deute amb Telefónica, en concepte de lloguer de connexions. Malgrat la coincidència, el mateix director de la Fundació ha aclarit que es tracta d'una confusió del conseller, ja que aquesta institució no podia vendre Olé! perquè no en tenia la propietat i que probablement Trias es referia als 300 milions obtinguts de la venda de Cinet a Retevisión.

Tot plegat, si ho mirem bé, no deixa de ser xavalla comparat amb les xifres del pastís que s'han repartit els socis d'Olé!, els responsables de Terra i Telefónica.

El president de Telefónica, Juan Villalonga, a la dreta, amb Pep Vallès, un dels creadors d'Olé!, a l'esquerra, el passat 10 de març del 1999. Aquell dia es feia pública la compra d'aquest cercador per part de Telefónica.

Enric Rimbau